

KAAPATUT LAPSET RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2010

Hyväksytty vuosikokouksessa 20.3.2011

Sisältö

VUOSI 2010 TIIVIISTI.....	2
TOIMINTA.....	2
Vertaistukitoiminta.....	3
Neuvonta.....	3
Jäsen- ja kuntoutustoiminta.....	4
VAIKUTTAMINEN, TIEDOTUS JA YHTEISTYÖ	5
HALLINTO, TOIMITILA JA HENKILÖKUNTA.....	5
TALOUS	6
TOIMINNAN ARVIOINTIA	6

Liitteet:

- Liite 1: Yhteydenotot vuonna 2010
- Liite 2: Uudet yhteydenotot vuonna 2010
- Liite 3: Kouluttautuminen ja näkyvyys
- Liite 4: Jäsen-, kuntoutus- ja virkistystoiminta 2010
- Liite 5: vapaaehtoisuus vuonna 2010

VUOSI 2010 TIIVIISTI

Vuosi 2010 oli Kaapatut Lapset ry:lle vilkas toimintavuosi. Yhdistystoiminta laajeni valtakunnallisesti ja jäsenmäärä kasvoi. Jäsenkyselyn mukaan 95 prosenttia jäsenistä piti yhdistyksen toimintaa hyvänä. Yhdistys jatkoi jäsenyyttään Ensi- ja turvakotien liitossa ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitossa. Yhdistyksellä oli varajäsen molempien liittojen hallituksissa. Yhdistys saa rahoituksensa pääasiassa Raha-automaattiyhdistykseltä. Myös Helsingin ja Vantaan kaupungit tukivat sen toimintaa.

Toivon Talolla työskenteli kokoaikainen toiminnanjohtaja ja kesäkuun alusta lähtien osa-aikainen järjestösihteeri. Vuosikokouksessa 6.3.2010 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi laaturpäällikkö Heli Kivelä. Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin rakennesuunnittelija Tiina Grönroos (sihteeri), lähihoitaja Anu Jouhi, kenttämestari Paavo Salonen, OTK henkikirjoittaja Tanja–Tuulia Tuominen (taloudenhoitaja), bussiliikennöitsijä Julle Tuuliainen (varapuheenjohtaja) sekä konsultoiva erityislastentarhanopettaja Anita Vataja. Varajäseniksi valittiin kasvatustieteen maisteri, erityisopettaja Katjamaria Halme ja asioimistulkki Tanja Turtola. Vuoden aikana hallitus kokoontui yhdeksän kertaa ja piti kolme sähköpostikokousta.

Vuoden 2010 pääteema oli vaikuttaminen. Lapsikaappausasiat saivat runsaasti huomiota mediassa, ja yhdistyksen puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja pääsivät kertomaan yhdistyksen tavoitteista ja toimintatavoista. Yhdistyksen vaikuttamistoiminnan kannalta tärkeitä olivat myös tapaamiset oikeusministeriön kansainvälisen yksikön ja ulkoasiainministeriön konsuliosaston henkilökunnan, lapsiasiainvaltuutetun, eduskunnan lasten oikeuksien ryhmän ja joidenkin kansanedustajien kanssa. Yhdistyksen vuonna 2008 julkaisemasta kirjasta ”Lapsikaappausuhka elämän varjona” otettiin uusintapainos.

Yhdistys on jatkanut valtakunnallistumista. Kevään kuntoutusviikonloppu pidettiin Orivedellä, kirjallisuusterapian aloitusseminaari Lahdessa, ja Tampereella aloitettiin omaa toimintaa. Uutena toimintana ovat eroneuvotilaisuudet, joita pidettiin Orivedellä, Tampereella ja Helsingissä. Syksyllä toteutettiin jäsenkysely, jonka tuloksia hyödynnetään vuonna 2011.

Yhdistyksen järjestämään kuntoutukseen ja muuhun vertaistoimintaan oli osallistujia vuonna 2011 yhteensä 301. Erilaisia tapahtumia järjestettiin 27 ja niihin osallistui keskimäärin 11 henkilöä.

Toivon Talo tarjosi tukea ja neuvoja lapsikaappauksen kokeneille tai sen uhan alla eläville vanhemmille. Uusia yhteydenottajia oli toimintavuonna 55. Kaikkiaan Toivon Taloon otettiin lapsikaappauksiin ja niiden ehkäisyyn liittyvissä kysymyksissä yhteyttä 620 kertaa ja 72 henkilöä kävi neuvoja saamassa. Vapaaehtoistyötä yhdistyksessä tehtiin noin 5550 tuntia.

TOIMINTA

Yhdistyksen avopalvelupiste Toivon Talo auttaa ja neuvoo perheitä, joiden lapsi on kaappattu, jotka elävät kaappausuhan alla tai joilla on meneillään vaikea kansainvälinen huoltokiista. Tukea ja apua antaessaan yhdistys ja avopalvelupiste ottavat huomioon yhdenvertaisesti äidin ja isän edut, mutta keskeisimmällä sijalla ovat lapsen oikeudet olla joutumatta kansainvälisen lapsikaappauksen tai vaikean ja repivän huoltoriidan kohteeksi ja uhriksi. Avopalvelun työmuodot ovat vertaistuen ja muun vapaaehtoistyön koordinointi, neuvonta ja sosiaalinen kuntoutus. Jäsenet ja vapaaehtoiset ovat yhdistyksen selkäranka, jonka jaksamisesta huolehditaan.

Vertaistukitoiminta

Yhdistyksen vapaaehtoiset toimivat vaikeassa tilanteessa elävien yhteydenottajien vertaistukena. Vertaistukea oli tarjolla myös Toivon Talon Pulinakerhoissa ja muissa yhdistyksen tilaisuuksissa. Osa tuen tarvitsijoista oli mieluiten yhteydessä vain toiminnanjohtajaan tai järjestösihteriin, jotka olivat heidän ensimmäinen kontaktinsa Kaapatut Lapset ry:hyn. Toiminnanjohtaja lähti tarvittaessa tukihenkilöksi viranomaistapaamisiin ja tapasi yhteydenottajia Toivon Talolla.

Vertaistukijoiden ja vapaaehtoisten jaksamista tuettiin talven virkistyspäivällä ja kahdessa koulutuksessa. Vertaistukijoiden matkat koulutuksiin korvattiin ja mahdollisuuksien mukaan järjestettiin lastenhoito osallistumisen helpottamiseksi. Yhdistyksellä on lähes 30 aktiivista vertaistukijana toimivaa jäsentä, mikä vastaa yli kolmannesta jäsenkunnasta.

Uutena vertaistukimuotona tarjottiin Eroneuvotilaisuuksia. Toiminnanjohtaja on käynyt Neuvokeskuksen järjestämän Eroneuvotilaisuuksien vetäjäkoulutuksen ja kolme yhdistyksen jäsentä on koulutautunut tilaisuuksien vapaaehtoisiksi. Kaapatut Lapset ry on koko maassa ainoa taho, joka järjestää Eroneuvotilaisuuksia nimenomaan kahdenkulttuurin liitoista eronneille. Vuonna 2010 tilaisuuksia oli neljä, kaksi niistä Helsingissä, yksi Orivedellä ja yksi Tampereella. Yhteistyötä Neuvokeskuksen kanssa jatketaan tiiviisti.

Samassa elämäntilanteessa elävät perheet tapasivat toisiaan myös kuntoutusviikonlopuissa ja Pulinakerhoissa, kuten muissakin yhdistyksen järjestämässä tilaisuuksissa, joita oli yhteensä 27. Näistä lisää kohdassa Jäsen- ja kuntoutustoiminta.

Neuvonta

Neuvonnan avulla vanhempia ohjataan toimimaan kaapattujen lastensa palauttamiseksi, kaappausten ennaltaehkäisemiseksi ja kansainvälisten huoltokiistojen ratkaisemiseksi niin, ettei kumpikaan osapuoli tuntisi tarvetta turvautua äärimmäisiin keinoihin. Neuvonta sisältää alustavan oikeudellisen neuvonnan, yhteystietoja kokeneen asiamiehen löytämiseksi, käytännön neuvoja muun muassa huoltokiistan eri vaiheiden varalta

Vuonna 2010 Toivon Talolla oli 1120 kontaktia asiakkaisiin, viranomaisiin ja muihin tahoihin lapsikaappauksiin liittyvissä asioissa. Näistä yli puolet oli yhteydenottoja Toivon Taloon. Keskimäärin kontakteja oli lähes viisi joka työpäivä. Tilasto yhteydenotoista on liitteessä 1.

Vuonna 2010 kokonaan uusia yhteydenottoja oli 55 ja ne koskivat 92 lasta. Uusista neuvonnan ja tuen tarpeessa olevista 22 prosenttia oli miehiä ja 60 prosenttia naisia. Myös sosiaalityöntekijät, asianajajat ja muut tahot ottivat yhteyttä (18 %). Maahanmuuttajia yhteydenottajista oli 22 prosenttia. Tilasto uusista yhteydenotoista on liitteessä 2.

Varapuheenjohtaja ja toiminnanjohtaja kävivät eri oppilaitoksissa luennoimassa lapsikaappauksista. Henkilökunnan ja hallituksen jäsenten osallistumiset koulutuksiin ja muihin asiain liittyviin tilaisuuksiin on listattu liitteeseen 3.

Täysin uutena aloitettiin venäjänkielinen päivystys muutaman kerran kuussa. Päivystys toteutetaan Toivon Talolla vapaaehtoisen tulkin avulla.

Jäsen- ja kuntoutustoiminta

Vertaistukitilaisuuksina toimivat, kaikille kiinnostuneille avoimet Pulinakerhot kokoontuivat 10 kertaa. Ohjelmassa oli teatteriretki, koko perheen piknik, keskustelutilaisuudet kahden kulttuurin lapsuudesta (alustaja sosionomiopiskelija Mina Iranta), venäläinen perhekäsitys (alustajana Nadja Anttonen Monikanaisten liitosta), islamilainen perhe (alustajana Kirsi Kokoi) ja kunniaan liittyvä väkivalta (alustajana Rebwar Karimi Ihmisoikeusliiton Kitkehankkeesta). Tilaisuuksiin osallistumista helpotettiin lastenhoidolla.

Vapaaehtoisten jaksamista tuettiin tammikuussa koko perheen virkistyspäivällä. Vertaistukijoille järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta (Orivedellä ja Lahdessa), joihin matkat maksettiin ja toiseen järjestettiin lastenhoito. Kouluttajina toimivat terapeutti Riitta Mäntylä ja toiminnanjohtaja.

Koko perheen kuntoutusviikonloppu on osoittautunut niin suosituksi ja koettu niin tärkeäksi tuen ja vertaisuuden lähteeksi perheille, että se järjestettiin kaksi kertaa, maaliskuussa Orivedellä ja syyskuussa Ensi- ja turvakotien liiton koulutuskeskus sopukassa Östersundomissa. Molemmissa viikonlopuissa oli yli 30 osallistujaa. Jäsenten toivomuksesta järjestettiin kesällä yksi kuntoutusviikonloppu Tuusulassa vain aikuisille.

Syksyllä aloitettiin terapeutti Riitta Mäntylän vetämä kirjallisuusterapia. Osallistujat kokoontuivat aloitusseminaariin Lahteen ja ovat jatkaneet työskentelyään Internetissä. Lopetusseminaari pidetään kesäkuussa 2011. Osallistujia on 11, kaikki naisia. Järjestösihteerin vetämänä toteutettiin suljettu vertaistukiryhmä viidelle osallistujalle. Ryhmä jatkaa kokoontumisiaan itsenäisesti Toivon Talolla.

Vertaistukitoiminta laajeni Tampereelle, jossa pidettiin syksyllä sekä eroneuvotilaisuus että Pulinakerho. Tampereelta on löytynyt neljä vapaaehtoista henkilöä jatkamaan toimintaa.

Huhtikuussa Lasten Päivän Säätiö tarjosi yhdistyksen vähävaraisille jäsenperheille päivän Linnanmäellä matkoineen. Kaapatut Lapset ry:n jäseniä perheineen oli yhteensä 27, kaukaisimmat Lapista. Kesäkuussa jäsenet retkeilivät yhdessä Päksey ry:n jäsenten kanssa Pihlajasaarella jokakesäiseen tapaan.

VAIKUTTAMINEN, TIEDOTUS JA YHTEISTYÖ

Kaapattujen lasten palauttamiseksi tärkeimmät yhteistyötahot ovat oikeusministeriön kansainvälinen yksikkö ja ulkoasiainministeriön konsuliosasto. Näiden henkilökunnan kanssa tapaamiset järjestetään vuosittain, myös keväällä 2010.

Toukokuussa toiminnanjohtaja tapasi Lastensuojelun Keskusliiton kansainvälisten asioiden neuvottelukunnan jäseniä ja samassa yhteydessä myös lapsiasiainvaltuutetun. Syksyllä varapuheenjohtaja ja toiminnanjohtaja tapasivat eduskunnan Lapsen puolesta -ryhmän jäseniä. Varapuheenjohtaja ja toiminnanjohtaja kävivät luennoimassa sekä sosio-nomi- että lähihoitajaopiskelijoille. Kuulijoita oli vuoden aikana noin 150.

Yhdistyksen aloitteesta Kansanedustaja Kimmo Kiljunen teki kesäkuussa eduskunnassa kirjallisen kysymyksen lapsikaappausten ehkäisystä. Yhdistys on antanut aktiivisesti lausuntoja erilaisissa tiedusteluissa mm. YVPL:n ja Ihmisoikeusliiton kautta.

Yhdistyksen julkaisemasta kirjasta ”Lapsikaappausuhka elämän varjona” julkaistiin uusi painos. Internet-sivuille otettiin elokuussa kävijälaskuri, neljän kuukauden aikana niillä vierailtiin noin 1500 kertaa. Sivuja kehitetään jatkuvasti.

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin keväällä ja syksyllä jäsenille, yhteydenottajille ja muille yhteistyötahoille lähetetyllä tiedotteella. Lisäksi vuoden aikana lähetettiin useita sähköpostitiedotteita. Yhdistys välitti tietoa myös yhteistyötahojensa tapahtumista, mm. Yhden Vanhemman Perheiden Liiton, Duo-projektin, LOVE ry:n, Päkky ry:n, Miessakkien ja Lasten Oikeuksien Tuki ry:n ja Neuvokeskuksen.

Lapsikaappaukset saivat runsaasti huomiota eri tiedotusvälineissä. Yhdistyksen henkilökunta ja puheenjohtaja antoivat haastatteluja ja välittivät haastateltavia.

HALLINTO, TOIMITILA JA HENKILÖKUNTA

Vuonna 2010 yhdistyksen puheenjohtajana toimi Heli Kivelä ja varapuheenjohtajana Julle Tuuliainen. Muut hallituksen jäsenet olivat Tiina Grönroos (sihteeri), Anu Jouhi, Paavo Salonen, Tanja-Tuulia Tuominen ja Anita Vataja. Hallituksen varajäsenenä olivat Katjamaria Halme ja Tanja Turtola. Hallitus piti yhdeksän kokousta ja kolme sähköpostikokousta. Lisäksi järjestettiin erillinen koulutuspäivä. Koska hallituksessa oli paljon pienten lasten vanhempia, oli lapsilla mahdollisuus hoitoon kokousten aikana. Toiminnanjohtaja pitää hallitusta kokousten välillä ajan tasalla viikottaisella lyhyellä raportilla.

Yhdistyksen jäsenistä Hanna Lampimäki toimi Ensi- ja turvakotien liiton ja Anna-Maija Tikkanen (e. Khan) yhden Vanhemman Perheiden Liiton hallituksen varajäsenenä.

Yhdistyksellä on Mielenterveyden Keskusliitolta vuokrattu toimitila Helsingin Malmilla. Palveluksessa on kokoaikainen toiminnanjohtaja ja osa-aikainen järjestösihteeri (kesäkuusta lähtien). Järjestösihteeri on tullut suureen tarpeeseen ja hän on opetellut myös asiakastyö-

tä. Toiminnanjohtajan jaksamista tuettiin Ensi- ja turvakotien liiton järjestämällä avainhenkilövalmennuksella, joka alkoi jo syksyllä 2009. Toiminnanjohtaja käy kuukausittain työohjauksessa. Yhdistyksen henkilökunnan työterveydestä huolehtii Mehiläinen.

TALOUS

Yhdistys sai avustusta Raha-automaattiyhdistykseltä 78 000 euroa, Helsingin kaupungilta 4000 euroa ja Vantaan kaupungilta 500 euroa. Lisäksi jonkin verran tuloja saatiin kirjan myynnistä (omakustannemyyntihinta ensimmäisestä painoksesta 5 € ja uudesta päivitetystä painoksesta 10 €) ja jäsenmaksuista. Vuoden lopussa yhdistyksellä oli 79 jäsentä. Kirjanpito ja palkanmaksu ostettiin tilitoimisto Juhamer Oy:ltä.

Vuonna 2007 Kaapatut Lapset ry:n alaisuuteen perustettiin kansainvälisen huoltokiistan kohteena olevien lasten tukirahasto. Rahasto toimi itsenäisesti oman johtokuntansa alaisuudessa, mutta oli tilivelvollinen yhdistyksen vuosikokoukselle. Toiminnanjohtaja toimi rahaston asiamiehenä ja sihteerinä. Sen johtokunnassa on sekä yhdistyksen hallituksen jäseniä että ulkopuolisia. Tukirahastolle on perustettu oma pankkitili ja sen talous hoidetaan erillään muusta yhdistystoiminnasta.

TOIMINNAN ARVIOINTIA

Yhdistys on toiminut toimintasuunnitelman mukaisesti ja toteuttanut sen tärkeimmät tavoitteet. Vuoden pääteema oli vaikuttaminen. Hallituksen jäsenet ja toiminnanjohtaja tapasivat lukuisia päättäjiä ja viranomaisia sekä saivat lapsikaappausasioille julkisuutta.

Kasvaneeseen jäsenmäärään ja jäsenten kuntoutustarpeeseen voitiin vastata lisäämällä kuntoutus- ja vertaistukitoimintaa. Pitkään haaveissa ollut osa-aikainen järjestösihteeri palkattiin kesäkuussa.

Myös maahanmuuttajat ovat löytäneet yhdistyksen yhä paremmin. Heitä oli uusista yhteydenottajista runsas viidennes. Syksyllä aloitettiin venäjänkielinen päivystys Toivon Talolla. Internetsivuille saatiin käännettyä englanninkielinen versio, mutta sen julkaiseminen jäi seuraavan vuoden alkuun.

Syksyllä toteutettiin jäsenkysely, Asteikolla hyvä, kohtalainen, huono arvioitiin toimintaa seuraavasti:

Kysymys	Hyvä	Kohtalainen	Huono
Neuvonta ja tuki ovat vastannet tarpeitani	94 %	6 %	0 %
Olen kokenut toiminnan	95 %	5 %	0 %
Internetsivut	81 %	19 %	0 %

Yhdistyksen tärkeimmiksi tehtäviksi määriteltiin lapsikaappausasian julkisuuden lisääminen, päätöksentekoon vaikuttaminen sekä aikuisten jäsenten terapia ja kuntoutus.

Hallituksen suunnittelema matka Ruotsiin ei toteutunut, sillä pohjoismaista yhdistystapaamista ei saatu järjestettyä vielä 2010.